

❖ شرح بیماری

- ✓ مغز و نخاع دارای بافتی نرم است که درون جمجمه قرار گرفته است و به وسیله‌ی پرده‌هایی به نام مننژ محافظت می‌شوند که سه لایه دارد. خونریزی داخل مغزی یعنی خونریزی که در داخل بافت مغز رخ داده و بطور عمده با ایجاد فشار روی بافت اطراف سبب بروز علائم می‌شود.

❖ علل و عوامل تشدید کننده

- از عللی که باعث ایجاد خونریزی مغزی می‌شود می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:
- ✓ آسیب به سر که شایع ترین علت می‌باشد.
- ✓ تومور مغزی
- ✓ عفونت در هر قسمت از دستگاه عصبی مرکزی.
- ✓ پارگی یک آنوریسم یا قسمت ضعیف شده یک شریان که از هنگام تولد وجود داشته است. غالباً قبل از پارگی، فشارخون بالا یا تصلب شرایین وجود دارد.
- ✓ مشکلات خونریزی دهنده مانند کم‌خونی سلول داسی شکل، لوسمی یا سرطان خون و هر اختلالی که عارضه جانبی یک داروی تجویز شده باشد.
- ✓ مصرف داروهای حل کننده لخته و ضد انعقادی.
- فشار خون بالا

❖ علائم

- ✓ سردرد
- ✓ خواب‌آلودگی، گیجی، تشنج یا اغما.
- ✓ اختلالات بینایی
- ✓ استفراغ بدون تهوع و جهنده
- ✓ مردمک‌هایی به اندازه متفاوت (گاهی اوقات)
- ✓ کمرختی، ضعف یا عدم توانایی حرکت دادن یک طرف بدن.
- ✓ ضربان قلب و تنفس سریع.
- ✓ سفتی گردن همراه با درد در هنگام حرکت.

❖ درمان

- هدف از درمان پیشگیری از عوارض حسی-حرکتی می‌باشد که مستلزم بستری شدن در بیمارستان است. درمان‌های رایج عبارتند از:
- ✓ جراحی برای توقف خونریزی و برداشتن خون لخته شده.
- ✓ داروهایی که تورم و فشار مغز را کاهش دهند و در صورت نیاز سایر علائم مانند تشنج را کنترل کنند.
- ✓ درمان توانبخشی: بسیاری از بیمارانی که بیماری آنها به موقع تشخیص داده شده و درمان شده‌اند، با اقدامات بازپروری، فیزیوتراپی، گفتاردرمانی و کاردرمانی توانسته‌اند زندگی عادی و طبیعی داشته باشند.

❖ عوارض احتمالی

- به دنبال خونریزی مغزی عوارض زیر ممکن است در فرد ایجاد شود:
- ✓ مرگ یا ناتوانی دائمی شامل فلج نسبی یا کامل، تغییرات رفتاری و شخصیتی و مشکلات گفتاری.
- ✓ ورم مغز و افزایش فشار داخل جمجمه
- ✓ عوارض جراحی مانند عفونت و خونریزی
- عوارض بیهوشی مانند حساسیت به داروها

❖ فعالیت

- در زمانی که فرد دچار خونریزی مغزی می‌شود لازم است فعالیت‌های خود را به صورت زیر تنظیم نماید:
- ✓ استراحت مطلق در بستر تا برطرف شدن کامل خونریزی
- ✓ پس از درمان در صورتی که برخی از کارکردهای حرکتی خود را از دست داده باشید، کاردرمانی و فیزیوتراپی به شما کمک خواهند کرد تا برای به دست آوردن مجدد مهارت‌های پایه مانند غذا خوردن، لباس پوشیدن و توالی رفتن از اندام‌های آسیب دیده خود استفاده کنید.
- ✓ پس از بهبود، تا حدی که می‌توانید، فعالیت در زمان قبل از ابتلا به این بیماری را از سر بگیرید. بهبودی ۶ تا ۱۲ ماه طول می‌کشد.

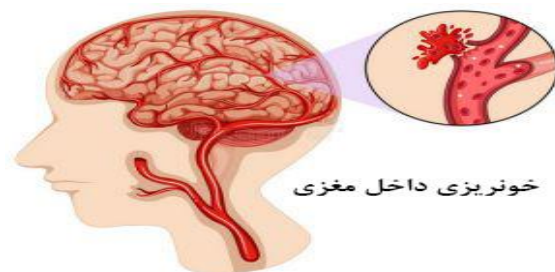
راهنمای بیمار

خونریزی مغزی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز

بیمارستان شهید چمران

✓ از چرخاندن بیش از حد سر خودداری کنید.

✓ از سرفه، عطسه و باد انداختن در بینی خودداری کنید. زیرا باعث فشار آمدن به ناحیه عمل خواهد شد.

❖ علائم هشدار

❖ در چه شرایطی باید به پزشک مراجعه نمایید؟

✓ اگر شما یا یکی از اعضای خانواده تان هر یک از علائم خونریزی مغزی را داشته باشید. این یک وضعیت اورژانسی است.

✓ در صورت عود علائم پس از جراحی.

✓ در صورت وجود «شنت» مغزی

✓ چنانچه در اثر حادثه ای مانند تصادف «شنت» از کار افتاد و علائمی مانند تحریک پذیری و استفراغ های مکرر، اختلال در هوشیاری و بینایی ایجاد شد، باید بیمار را به سرعت به مرکز درمانی منتقل کرد.

❖ رژیم غذایی و تغذیه

با توجه به وضعیت بیمار رژیم غذایی وی به صورت زیر تنظیم می شود:

✓ ممکن است لوله ای داخل بینی برای تغذیه یا تخلیه ترشحات معده گذاشته شود و تغذیه از این طریق انجام گیرد.

✓ برخی از بیماران، مشکلات بلعی دارند و تغذیه سریع، می تواند باعث ورود غذا به مجاری تنفسی و ایجاد حالت خفگی یا ذات الریه شود. پس غذا خوردن باید کاملاً با احتیاط باشد و از غذاهای مایع و رقیق شروع و به تدریج به مقدار آن افزوده شود.

✓ جهت پیشگیری از یبوست از رژیم پرفیبر (میوه ها و سبزیجات) حاوی سبوس و مایعات فراوان استفاده کنید.

✓ از یک رژیم غذایی سالم و کم چرب پیروی کنید.

✓ در صورت مصرف الکل یا نوشیدنی های کافئین دار، آن را از رژیم غذایی خود حذف نمایید.

❖ مراقبت

✓ ممکن است مدتی قادر به حرکت نباشید و نتوانید موقع راه رفتن تعادل خود را حفظ کنید و زمین بخورید. پس نظارت و کمک اطرافیان هنگام راه رفتن شما ضروری است. به تنهایی اقدام به راه رفتن نکنید.

شناسنامه ی بروشور آموزشی

عنوان خونریزی مغزی کد: pm-06-89-A	
تهیه کننده	زهرا فولاد کارشناس ارشد پرستاری
تایید کننده	کارگروه آموزش به بیمار
سال تهیه : ۱۴۰۱	بازبینی : ۱۴۰۵
منابع:	(۱) برونر و سودارت - پرستاری داخلی جراحی ۲۰۲۲
پزشک تایید کننده:	
دکتر سیدعلی هاشمی	
ناظر کیفی:	
دکتر سیدعباس رخشا	